

Justitiedepartementet
Ju2021/00971

Remissyttrande betänkandet Struktur för ökad motståndskraft SOU 2021:25

Sammanfattning

Region Norrbotten tillstyrker väsentligen förslaget och bedömningar i betänkandet SOU 2021:25 Struktur för ökad motståndskraft. Det är Region Norrbottens uppfattning att tydliga lednings- och ansvarsförhållanden är en helt avgörande del för att stärka och leda det civila försvaret och för att åstadkomma samordning såväl inom det civila försvaret som mellan det civila och det militära försvaret, det visar inte minst den nyligen genomförda totalförsvarsövningen 2020.

Region Norrbottens synpunkter

Remissen visar på stora behov och möjligheter då det gäller utvecklingen av lednings- och ansvarsförhållanden. Innehållet bedöms påverka Region Norrbottens arbete med krisberedskap och civilt försvar i hög utsträckning. Utredningen omfattar förslag på ny lagstiftning, nya uppdrag och förändrade rapporterings- och samverkansstrukturer för regioner. Utredningen har inte fört dialog med regionerna kring dessa förslag, vilket Region Norrbotten anser är en brist.

Inrättandet av civilområden med en ansvarig civilområdeschef, placerad på Länsstyrelsen och anpassning av Försvarsmaktens regionala organisation betyder att den gemensamma planeringen kan ske på ett enklare och mer tydligt sätt. Detta förslag behöver utredas mer utförligt då det i utredningen föreslås att civilområdeschefen, under höjd beredskap, kan besluta om fördelning av hälso- och sjukvårdsresurser. Regionen ställer sig inte bakom det förslaget. Regionen avstyrker även förslaget att civilområdeschefen har en roll i fredstida kriser. Det ger bara ytterligare en nivå att förhålla sig till. Regionerna bör finnas med i en samverkans- och ledningsstruktur och därmed ha ett tydligt inflytande över den egna verksamheten.

Region Norrbotten ställer sig positiv till att Socialstyrelsen får rollen som sektorsansvarig myndighet för Hälsa, vård och omsorg.

Region Norrbotten tillstyrker även förslaget att risk- och sårbarhetsanalys (RSA) även ska omfatta höjd beredskap, då regionerna behöver ta hänsyn till hela hotskalan.

Gällande lagen om extraordinära händelser, LEH, har denna lag visat sig ganska verkningslös under den pågående pandemin. Denna innehåller få verktyg för att hantera en fredstida kris, särskilt då samtliga regioner och

kommuner har befunnit sig i samma utsatta läge. Region Norrbotten anser inte att förslaget om en ny lag ska genomföras i nuvarande utformning då en analys saknas och utredningens förslag inte stödjer syftet med förtydligande av beredskapsuppgifter. Lagändringen bidrar inte till en ökad ledningsförmåga för regionerna. Det överväganden som utredningen gjorde avseende att dela upp lagstiftningen för kommuner och regioner bör utgöra grund för fortsatt arbete. Regionerna behöver en lagstiftning om beredskap som omfattar både delarna i nuvarande lag om extraordinära händelser och hälso- och sjukvårdslagen.

Införande av nya författningar innebär att vissa uppgifter flyttas från överenskommelser till lag och förordning. Detta tydliggör statens styrning, och ökar också kommunernas och regionernas möjligheter att arbeta mer effektivt. Samtidigt ger denna överflyttning också staten bättre möjligheter till uppföljning enligt lagen.

En förutsättning för att regionen ska kunna utveckla sin krisberedskap och sina förberedelser inför höjd beredskap är att de får stöd i sitt arbete från såväl regional som central nivå. Detta stöd kan utgöras av planeringsunderlag/scenarios, anpassade för regionen utifrån exempelvis geografiskt läge. Ett antal förslag som framförs i utredningen är ofinansierade och skulle innebära en ökad kostnad för regionerna. Väsentligt är att regionerna ersätts för de tillkommande uppgifterna inom civilt försvar, exempelvis för tjänster, anpassning av fastigheter och lagerhållning av material.

För att uppnå en enhetlig och tydlig ledningsförmåga föreslår utredningen att det i bestämmelsen läggs till ett stycke med innebörden att regionstyrelsen ska fullgöra uppgiften som krisledningsnämnd. Region Norrbotten tillstyrker detta förslag då det är en fördel med samma ledningsstruktur vid fredstida kris som vid höjd beredskap/krig.

Protokollsutdrag skickas till:

ju.remissvar@regeringskansliet.se

ju.L4@regeringskansliet.se

Divisionschefer

Stabschef